

Naravna in kulturna dediščina

Dravinjske doline

Posebno varstveno območje – Natura 2000

Ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo smo vzpostavili območja Natura 2000. Tako je danes v omrežje Nature 2000 vključenega 35,5 % ozemlja. Območja Natura 2000 (ekološko omrežje EU) so v Sloveniji določena z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) iz leta 2004 na podlagi Direktive o pticah (SPA) in Direktive o habitatih (SCI). Območja SPA je Vlada Republike Slovenije določila dokončno, območja SCI pa so bila v postopku usklajevanja z Evropsko komisijo, ki je slovenski predlog potrdila v začetku leta 2008.

Na območju občin Poljčane, Makole in Majšperk se razprostirajo tri posebna varstvena območja Nature 2000, in sicer Dravinjska dolina, Dravinjska dolina s pritoki ter Boč-Haloze-Donačka gora. Območji Dravinjska dolina in Boč-Haloze-Donačka gora pa sta hkrati tudi ekološko pomembni.

Naravna in kulturna dediščina

Dravinjske doline

Dravinjska dolina je ime dobila po reki Dravinji, ki teče od vznožja Pohorja do izliva v reko Dravo in je ena redkih srednje velikih rek v Sloveniji, ki ima v večjem delu svojega toka še vedno razmeroma naravno strugo. Celotna dolina je dolga približno 25 kilometrov, reka Dravinja pa 73 km, saj uravnano dno doline zaznamuje vijugasti tok reke s številnimi okljuki. Dno doline je zaradi rednih poplav večinoma neposeljeno. Najpomembnejši življenjski prostor so ekstenzivni travniki različnih rastlinskih združb, ki se razlikujejo glede na stopnjo vlažnosti. Na območju Dravinjske doline se razprostirajo predeli in točke z naravovarstvenim statusom. Prepoznana so posebna varstvena območja – območja Natura 2000, ekološko pomembna območja, gozdni rezervati in varovalni gozdovi ter naravne vrednote različnih vrst (geološke, geomorfološke, hidrološke, botanične, zoološke, ekosistemske ali oblikovani deli narave), ki so pomembne na lokalni in/ali državni ravni.

Občina Majšperk

Občina Makole

Občina Poljčane

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski sklad za regionalni razvoj

Reka Dravinja z Naturo 2000, vodomcem in naravnimi čistilnimi sistemi

Reka Dravinja izvira pod Pohorjem in daje pokrajini, skozi katero teče, vse do izliva v reko Dravo poseben izgled. Reka se vije v svojem ohranjenem prvobitnem toku ter ustvarja pomembne ekosisteme. Sodi med najpomembnejša bivališča za vodomca, ki gnezdi v njenih sipinah.

Natura 2000 velik del Dravinjske doline uvršča med pomembna zavarovana območja. Je razvojna priložnost Dravinjske doline in je dodatna potrditev, da je narava na tem območju še vedno zelo ohranjena.

Dravinjska dolina – Učilnica v naravi z opazovalnico za ptice, oazo za oddih in Dravinjsko učno in kolesarsko potjo

Dravinjska dolina se ponaša z izredno biotsko raznovrstnostjo. Dolina je dobila ime po reki Dravinji, eni redkih srednje velikih rek v Sloveniji, ki ima v večjem delu svojega toka še vedno ohranjeno dokaj naravno strugo. Ob reki živijo številne redke živalske vrste, predvsem ptice, kačji pastirji, plazilci in metulji. Na travniku ob reki ob pobočju Boča stoji opazovalnica za ptice, ki je namenjena izobraževanju o ekosistemih, ekosistemskih dobrinah in storitvah ter o naravnih čistilnih sistemih. V neposredni bližini je rastlinska čistilna naprava Podboč, ki čisti odpadno vodo na povsem naraven način.

Oaza za oddih je obnovljen kozolec sredi mokrotnih travnikov. Mimo vodita Dravinjska učna in kolesarska pot, opremljeni z učnimi in obvestilnimi tablamami. Dravinjska kolesarska pot se nadaljuje v občini Makole in Majšperk ter ima povezave s Formilsko in Poligonsko kolesarsko potjo.

Krajski park Boč – Donačka gora – Velikonočnica in gozdna učna pot

KARJINSKI PARK BOČ - DONAČKA GORA

Na jugu Dravinjske doline se razprostira širše zavarovano območje Krajski park Boč – Donačka gora. Status krajinskega parka je območje pridobilo, saj na njem poteka kakovosten in dolgotrajen preplet človeka z naravo in ima s tega vidika izredno ekološko, biotsko in krajinsko vrednost.

VELIKONOČNICA ALI VELIKI KOSMATINEC

Ker jo običajno opazimo okoli velike noči, so jo ljudje poimenovali velikonočnica. Njeno drugo ime je veliki kosmatinec, saj je v celoti pokrita z dlačicami, ki jo varujejo pred mrazom. Marca in aprila na pobočjih Boča ter v okolici Ponikve zacveti z modro-vijoličnim cvetom in privablja številne obiskovalce.

GOZDNA UČNA POT

Ekosistemsko območje Bočkega pogorja, ki se navezuje na Donačko goro in hribovite zahodne Haloze, odlikuje izjemna in ohranjena narava, ohranjeni strnji gozdovi in pestra vegetacija. Tod poteka dobro označena in s tematskimi tablami opremljena gozdna učna pot.

Križeča vas – Etnološka učna vas in zaščitena drevesa

Križeča vas je naselje v Dravinjskih goricah nad dolino reke Dravinje. Ima idealno lego za koriščenje naravnih virov (veter, sonce, voda). Križeča vas je tesno povezana z zgodovino Studenic že vse od 13. stoletja naprej, zato je zgodovinska dediščina sestavni del današnjega življenja prebivalcev te vasi. Vas se ponaša z nazivom slovenska etnološka vas, katere ključni elementi so mlin na veter, stiskalnica na vasi, kmečka izba s krušno pečjo za peko kruha, čebelnjak, tradicionalni kozolec in ogljekuha. Križeča vas je prav tako bogata z zaščitnimi drevesi, ki vključujejo dva Švaganova brina, Kovačevo tiso in skorž. Tod je tudi Gostilna Kidrič pri dvojčicah.

Studence – Samostanska učna pot z naravno in kulturno dediščino

SAMOSTANSKA UČNA POT

V Studenicah poteka skozi gozd za samostanskim kompleksom kilometer dolga učna pot, kjer lahko spoznavamo različne drevesne vrste, opazujemo prave kraške pojave in Topli potok, si ogledamo ostanke studeniškega gradu, kip Zofije Rogaške, cerkev svetih Treh kraljev in dominikanski samostan. Ob zaključku poti pa se lahko odžejamo še s studeniško vodo.

SAMOSTAN STUDENCE

Samostanski kompleks je oddaljen 3 km od Poljčan in je najdragocenejši spomenik romanike na Slovenskem. V 13. stoletju je Zofija Rogaška ustanovila samostansko poslopje z župniško cerkvijo. V 14. in 15. stol. so doživele Studence velik razcvet, kasneje pa so začele nazadovati. Cesar Jožef je zato v času svojega delovanja razpustil celoten samostan, ki je potem prišel v privatno last. Leta 1890 so se v poslopje priselile sestre Magdalenke vse do leta 1948, nakar je bil samostan obsojen na propad. V zadnjem desetletju so precej obnovili samostan in okolico ter grad. Grad na hribu nad samostanom, ki je danes v reševinah, je najverjetneje nastal zaradi obrambe pred vdori turkov. Po denacionalizaciji je poslopje prišlo v last Mariborske Škofije.

SAMOSTANSKA CERKEV SV. TREH KRALJEV

Vhod v farno cerkev sv. Treh kraljev v Studenicah krasita dva kleka. Sprva Marijina cerkev, je svojo današnjo, baročno podobo dobila v 18. stoletju. V stene so vzdani antični nagrobniki in sarkofag, ki je bil leta 1788 prenesen iz Rima, v katerem počiva mučenec Fidelij. Legenda pravi, da so pod cerkvijo katacombe. Odlično je ohranjena nunska empora, ki pa je za obiskovalce zaprta. Še delujoče orgle so ene najstarejših v Sloveniji. Med cerkvijo in samostanom je izvir pitne vode še iz rimskih časov, z njo se oskrbujejo Poljčane in Rogaška Slatina.

Topli potok

Učni poligon Dole – Samooskrba in permakultura

V zaselku Dole v občini Poljčane leži na površini 1,5 ha učni poligon s poudarkom na permakulturnih ureditvah. V ravninskem delu poligona so gomilaste grede, visoke grede in učni profil za raziskave prsti in sedimentov. Za vzgojo semen je postavljen rastlinjak in za shranjevanje pridelkov zemljanka. Tod je tudi poljsko stranišče z naravnim kompostiranjem. Učne table za samostojno izobraževanje so nameščene ob vseh ureditvah na poligonu. Na gričevnatih obrobjih poligona so posajena drevesa lupinarjev in sadna drevesa ter terase za jagode. Na zgornjem ravninskem delu so mlaka, mongolska hiša jurta z zimskim vrtom in umivalnico ter kompostnim straniščem in številne vrste gred (na kartonu, dvignjena, z biomaso, greda na ključ, rastoča greda). Hotel za žuželke podpira ekosistemsko pestrost. Na najvičjem delu poligona Dole je urejen raziskovalni prostor za ekoremediacijo. Tod se raziskujejo prsti glede na različne rastiščne potrebe. Zasajen je vegetacijski pas, vzpostavljen kolobar ter kompostišče. V zgornjem delu poligona je tudi bajer s padavinsko vodo, ki namaka rastline v rastlinjaku. Za potrebe pitne vode je urejen vodohram, sicer pa poligon ni priključen na vodovodno omrežje, saj koristi lastne vodne vire. Prav tako ima svoje obnovljive vire energije, zato je odličen primer samooskrbe za vsakogar.

JAMA BELOJAČA

Jama Belojača, ki je nastala ob koncu ledene dobe, uvrščajo med mlajše jame. Nastala je v permskem apnencu, za katerega so značilni številni prelomi in tektonska razdrobljenost. Vhod v Belojačo je 20 metrov visoka razpoka, ki vodi v Vhodni rov, dolg 50 metrov. Skozi desni, 90 metrov dolg rokav, teče potok. Levi rokav s tremi nadstropji vodi v Krto rov nad Križišče in Obelisk ter v Blatni rov. Doslej je bilo odkritih več kot 600 metrov rogov z nekaj zanimivimi sistemi kapnikov. V jami živijo netopirji, pajki, jamske kobilice, hrošči in vešče. Jama je pomembna kot zatočišče in prebivališče ogroženih vrst netopirjev, še posebej dolgokrilega netopirja in velikega podkovnjaka.

PREMOGOVNIK ŠEGA

Prve podatke o premogovniku Šega zasledimo že v Napoleonovih časih, ko so tukaj premog kopali Francozi. Premog je bil znan kot dober kovaški premog z visoko kalorično vrednostjo. Nahajališči premoga v Šegi in Hrastovcu-Klečah sodita v dravinjski premogovni pas. Sklepajo, da je premog oligocenske starosti (28 milijonov let). Premog, ki so ga kopali, so zaradi visoke kalorične vrednosti imenovali črni, čeprav je bil rjav. Kopali so ga vse do leta 1963, ko so premogovnik zaprli.

Šoder graben ali Kolarnica je soteska na severnem pobočju Plešivca na nadmorski višini 821 m. Najdemo jo nedaleč od jame Belojača. Stene so na 100 m dolgem odseku globoke 50 m, kjer je nastal tudi občasen slap, visok približno 10 m. Slap Šošterca, kot ga imenujejo domačini, izvira v Šoder grabnu. Kljub občasni vodi je slap prav veličasten. Tukaj je tudi pet manjših podzemnih jam.

Naravna in kulturna dediščina

Dravinjske doline

NARAVNA DEDIŠČINA

- 1 Krajinski park Boč – Donačka gora
- 2 Velikonočnica
- 3 Topli potok
- 4 Krajinski park Štatenberg
- 5 Belojača
- 6 Šoder graben
- 7 Slap Šošterca
- 8 Sestrško jezero

KULTURNA DEDIŠČINA

- 1 Oaza za oddih
- 2 Samostan Studenice
- 3 Etnološka vas v Križeči vasi
- 4 Premogovnik Šega
- 5 Kapela sv. Lenart
- 6 Galerija Dvoršak
- 7 Forma viva
- 8 Dvorec Štatenberg
- 9 Cerkev sv. Ane
- 10 Vaški mlin Naraplje
- 11 Bazilika Marije zavetnice
- 12 Ruševine gradu Monsperg
- 13 Muzej volne in gobelinov
- 14 Grad Hamre
- 15 Muzej KIC Stoperce

UČNE POTI in UČNE TOČKE

- 1 Učni poligon Dole
- 2 Gozdna učna pot na Boču
- 3 Opazovalnica za ptice
- 4 Samostanska učna pot
- 5 Naravoslovno - zgodovinska učna pot sv. Lenart
- 6 Etnološka učna pot Ložnica - Štatenberg
- 7 Geografska učna pot Stoperce
- 8 Učna pot Sestrško jezero
- 9 Orientacijska učna pot
- 10 Monsperg – zgodovinska učna pot
- Dravinjska kolesarska pot
- Poligonska kolesarska pot
- Formilska kolesarska pot

Trg v Makolah in kapela Sv. Lenarta, Naravoslovno-zgodovinska učna pot

V središču Makol je gotška cerkev sv. Andreja, ki se v arhivskih virih prvič omenja leta 1375. Od gotške cerkve je ohranjen prezbitarij, v ladji pa zgolj zidovi, saj je bila barokizirana v času, ko je postala župnijska cerkev, to je po letu 1766. Zunaj je kip nadangela Mihaela.

Cerkev sv. Lenarta leži na hribu nad središčem Makol in je nastala v pozni gotiki, morda na začetku 16. stoletja. Glavni oltar je delo Mihaela Pogačnika iz leta 1730. Cerkev je bila nazadnje predelana leta 1930. Po obliki je enoladijsko poslopje s poligonalnim prezbitarijem, južno prizidano kapelo in zvonikom z zvonasto čebulasto streho nad vhodno fasado. Na zahodni strani cerkve sta potomka stare vinske trte in zeliščni vrt. Na Naravoslovno – zgodovinski učni poti iz trga v Makolah do cerkve sv. Lenarta so opisane: zgodovina Makol, medovite rastline, opazovalni čebelji panj ter gozdni ekosistemi.

Cerkev
sv. Lenarta

Cerkev
sv. Andreja

Dežno pri Makolah – Galerija Dvoršak in Forma viva

Od leta 1997 je v sklopu galerije Dvoršak na Dežnem odprta stalna zbirka skulptur iz varjenega železa kiparja Ivana Dvoršaka. Na ogled je zgolj del skulptur, ki so nastale v najlepšem obdobju umetnikovega ustvarjanja, saj jih je v svojem bogatem ustvarjalnem življenju izdelal več kot 1.500 in so last najrazličnejših ljubiteljev umetnin po vsem svetu.

V okolici galerije so razstavljene številne umetniške skulpture domačih in tujih udeležencev makolske Forma Vive. Misel umetnika g. Dvoršaka se glasi:

Popotnik, ko se boš podal po poti forma vive, za trenutek postoj in pomisli, koliko ljubezni, poštenja, odrekanja, želja po sožitju človeka in narave, težnje po njeni ohranitvi, izpovedi in veselja do umetniškega izražanja je v skulpturah umetnikov, ki so jih ustvarili za tebe, v tvoje zadovoljstvo z ljubeznijo do umetnosti in narave, v razmislek vsem nam.

Dvorec Štatenberg, Krajinski park Štatenberg, Etnološka učna pot Ložnica

Dvorec Štatenberg je dal pred letom 1697 zgraditi ambiciozen, premožen in svetovljansko razgledan grof Ignac Maria Attems. Zgrajen je iz štirih dvonadstropnih traktov s poudarjenim osrednjim poslopjem z odprtim stopeniščem, v katerem je v pritličju steburna dvorana, v nadstropju pa viteška dvorana. Levo od viteške dvorane je pet ohranjenih soban s čudovitimi freskami, ki so muzejski del gradu. Desno je poročna dvorana, kjer je mogoče prirediti civilno poroko.

Pod dvorcem Štatenberg pokrajino močno zaznamuje reka Dravinja. Ohranjena struga, poraščena z obrežnim rastjem, je ena najlepših nižinskih rek v Sloveniji. Trstičja, mrtvice, mokrotni travniki, samotna drevesa in mejice ob reki so bivališča številnih živalskih in rastlinskih vrst. V prodnatih, z rastlinami poraslih plitvinah reke Dravinje najdemo platnico, redko in ogroženo ribjo vrsto. Sipke, erodirane rečne stene so dom vodomca, ki je tudi simbol Dravinjske doline. Krajinski park obsega grajski grič z dvorcem Štatenberg in njegovo okolico na območju sotočja Dravinje in Ložnice ter bližnje ribnike.

Etnološka učna pot Štatenberg – Ložnica se začne pod dvorcem Štatenberg ob regionalni cesti. Podamo se proti dvorcu Štatenberg, kjer je podrobneje opisana Etnološka učna pot, urejeno pa je tudi počivališče za kolesarje. Pot vodi mimo ribnikov in skozi gozd do Ložnice, kjer je učna tabla, zeliščni vrt in učni center.

Ribnik pri Štatenbergu

Življeje ob vodi in travnikih

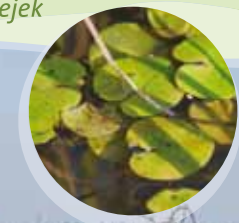
Sestriško jezero – Zadrževalnik Medvedce in Učna pot za opazovanje ptic in rastja

Sestriško jezero ali zadrževalnik Medvedce je ohranjen košček narave sredi intenzivne kmetijske krajine. Na vzhodnem delu zadrževalnika je velika vodna površina, namenjena ribogojstvu. Zahodno stran poraščajo močvirni travniki, sestoji rogoza, trstičja in šašja s posameznimi skupinami dreves in grmovjem, med katerimi so manjše vodne površine. Ta sekundarni ekosistem, ki je ostanek nekdanjih čret, ima veliko pestrost redkih habitatnih tipov in ogroženih vrst. Tukaj živi 10 vrst dvoživk, 49 vrst kačjih pastirjev, več kot 200 vrst ptic ter številne redke močvirske in vodne rastline.

Na območju jezera (zadrževalnik Medvedce) gnezdijo več kot 100 vrst ptic, skupno pa je bilo zabeleženih preko 220 vrst. Takšna redka mokrišča so pomembna preletna postojanka za selivke – občasno se tukaj namreč zadržuje tudi do 7.000 osebkov. Med gnezdečimi vrstami so nekatere zelo redke, npr. kostanjevka (*Aythya nyroca*), čapljica (*Ixobrychus minutus*) in grahasta tukalica (*Porzana porzana*). Na širšem območju prav tako gnezdito redki veliki ujeti, belorepec (*Haliaeetus albicilla*) in črni škarnik (*Milvus migrans*). Zadrževalnik Medvedce z okolico je eno najpomembnejših območij za gnezdenje vodnih ptic pri nas, ima pa tudi velik mednarodni pomen. Zaradi tega je od leta 2008 opredeljen kot Mednarodno pomembno območje za ptice v Sloveniji: IBA Črete.

Zadrževalnik Medvedce je zanimiv tudi z botaničnega vidika. Tukaj uspevajo številne redke vrste, značilne za vlažne in močvirne travnike, kakršni sta pehtranov rman (*Achillea ptarmica*) in kranjska sita (*Eleocharis carniolica*). V vodi in vlažnem mulju so makrofiti. Pojavljajo se močvirska ludvigija (*Ludwigia palustris*), navadni skutnik (*Peplis portula*), močvirska grebenika (*Hottonia palustris*), pa tudi štiriperesna marzilka (*Marsilea quadrifolia*). V vodi sta pogosta vodni orešek (*Trapa natans*) in navadni rogolist (*Ceratophyllum demersum*). Ena zanimivejših rastlin pa je prav gotovo mesojeda navadna mešinka (*Utricularia vulgaris*).

Žabji šejek

Čopasti ponirek

Geografska učna pot Stoperce, Zelena dolina in cerkev Sv. Ane

Haloze in Stoperce so bile vedno izrazito kmetijska pokrajina. Razgiban relief z ozkimi dolinami in strmimi pobočji omejuje možnosti obdelovanja zemlje. Podatki iz leta 1945 navajajo, da je bilo v Stopercah kar 70 % njiv posejanih z žitom. Največ so gojili koruzo in pšenico, med drugimi njivskimi poljščinami pa je prevladoval krompir. Danes večino kmetijskih površin zasedajo travniki, ki pa jih zaradi prevelikih naklonov v večji meri ni mogoče obdelovati strojno. Zato v Halozah prevladuje reja živali. Precej travnikov je tudi zaraščenih. Na sončnih legah najdemo vinograde, njihove lege pa pridelovalcem v smislu kakovosti in količine omogočajo vrhunske pridelke. Tudi obdelovanje vinogradov je zaradi strmega terena težavno. Pomembno vlogo igra gozd, ki velike strnjene površine pokriva tudi na območju Stoperc.

Z učnimi in kolesarskimi potmi po Dravinjski dolini se je začela razvijati turistična ponudba. Ohranjena narava, kulturna dediščina in kakovostna hrana v Stoperce vsako leto privabijo vse več turistov. Dandanes zanimanje za kmetovanje v Stopercah narašča. Poleg tradicionalnega se krepki tudi ekološko kmetovanje.

Vaški mlin Naraplje in Orientacijska učna pot

V naselju Naraplje se ob vinski turistični cesti in Formilski kolesarski poti, ki se vijeta mimo sončnih vinogradov, nahaja vaški mlin ob hudourniškem potoku Jesenica. Potok priteka iz hribovitih Haloz in se izliva v reko Dravinjo. V preteklosti so bili potoki bolj vodnati in so vse leto zagotavljali delovanje mlinov. V haloški vasi Naraplje so se za postavitev mlina na pobudo družin Vuk in Lah odločili že leta 1940. To je pomenilo za domačine veliko pridobitev, saj jim žita ni bilo več treba mleti ročno. Občasne poplave so uničile mlin, zato so ga spreminjali in popravljali. Najprej je mlin gnala voda, nato pa so ga priredili tako, da je mlinske kamne vrtela vprežena živina, pozneje pa dizelski motor in elektrika. Danes je mlin obnovljen in ga poganja vodna energija. Obnovili so ga vaščani leta 2010 in je opremljen z vsem potrebnim orodjem za mletje žita. V preteklosti so bili vodni mlini izredno pomembni za podeželsko okolje, prav zato pa danes predstavljajo pomembno kulturno dediščino vasi.

Vasica Naraplje je zaradi razgibanega terena zanimiva za orientacijske teke in pohode. Površje je sestavljeno iz laporja, zato so nakloni veliki in pogosto kamnino pokriva zgolj tanka plast zemlje. Preplet ekosistemov gozdov, travnikov in sadovnjakov kaže na ohranjeno kulturno krajino. V takšni neokrnjeni naravi si lahko pri iskanju orientacijskih količkov in žigov pomagamo s kompasom. Zato je orientacijska učna pot učilnica v naravi za vse generacije.

Bazilika Marije Zaveznice in starotrška hiša z zeliščnim vrtom in potomko stare trte z Lenta na Ptujski gori

NEUSTIFT (NOVA ŠTIFTA) je prvo ime cerkve, izpričano v različnih listinah. Gradili so jo gospodje Ptujski, dokončal pa jo je Bernard III. Ptujski okoli leta 1410. Ni veliko cerkva v Evropi, v katerih bi Marija tako na široko razprostirala svoj milostni plašč, hkrati pa kraljevala v tako veličastnem svetišču, da ga mnogi upravičeno imenujejo visoka pesem gotike. Cerkev je izrazit gotski triladijski prostor, prava zakladnica gotskega kiparstva iz začetka 15. stoletja. Milostni relief Marije Zaveznice s plaščem je ena največjih mojstrov in tedanjega časa. Pod Marijinim plaščem je upodobljenih 82 oseb, kar predstavlja dragoceno zbirko portretov oseb iz tistega časa. Pomembni so Celjski oltar Friderika II. Celjskega v južni apsidi, Roženvenski oltar, ki stoji ob drugem snopastem stebru na levi strani, Sigismundov oltar ob prvem stebru na južni strani in kip Svetega Jakoba, apostola. Do baročnega stopnišča cerkve vodi pot miru z bronastimi podobami rožnega venca na stebrih s parkirišča. Na romarski poti bomo odkrili nov, prekrasen pogled na širono Dravsko polje.

Starotrška hiša

Na južnem pobočju Ptujске Gore stoji muzej etnološke dediščine podeželja. Starotrška hiša je obnovljena v slogu trških hiš 19. stoletja, opremljena je s predmeti in pohištvom tega časa in v celoti predstavlja način življenja takratnih prebivalcev. Okolica hiše je zasajena z zeliščji, za katere skrbijo žene Društva žena Tisa. Nad vrtom je zasajena potomka Stare trte z Lenta, sorte žametovka ali modra kavčina.

Ruševine gradu Monsberg – Zgodovinska učna pot

Majšperški grad, ki je bil zgrajen na grebenu savinskega gričevja ter na pasu med Dravskim poljem in Dravinjsko dolino, je bil del obrambnega pasu, namenjen predvsem obrambi pred napadi ogrskih kraljev. Vse okoliške kraje so varovali in nadzirali z majšperškega gradu. Grad, ki so ga imeli v lasti majšperški gospodje, se omenja že leta 1261. Med lastniki so omenjeni Henrik Majšperški, Ortoľ von Monsberg in Hartvig Majšperški. Majšperški gospodje naj bi izumrli okoli leta 1410. Grad je prešel v last gospodov Holleneških. Na gradu pri Hartmanu Holleneškemu in njegovi ženi Ameliji (1487) se je mudil tudi potopisec Paolo Santonino, ki je v svoj dnevnik zapisal, da ima grad dvojno, dobro in močno utrjeno obzidje, obdajajo pa ga prednje utrdbe, jarek in nasip. Med drugim je v okolici lahko občudoval park in lepo negovane sadovnjake.

Po smrti Hartmana (1508) je posest podedovala žena Amelija, njun rod pa je izumrl. Majšperški grad je v tem času veljal za najpremožnejšega na celotnem območju dravskega polja. Po Amelijini smrti so ga podedovali njeni bratrance Lambergi.

Leta 1662 je dežela zasegla grad zaradi davčnih zaostankov, 1695. leta je bil požgan, leta 1710 pa je s poroko prišel v last Jakoba pl. Moscona s Ptuja. Mosconi so ostali lastniki vse do leta 1810. Najemniki in lastniki so se nato hitro menjavali, grad je vidno propadal, do konca 19. st. pa so od njega ostale zgolj še razvaline. Danes je ohranjen zgolj del obrambnega stolpa, vidni so tudi obris obzidja.

Grafična upodobitev Majšperški grad
Avtor: Georgius Matheus Vischer

Muzej volne in gobelinov z galerijo in Grad Hamre

Industrijsko središče na Bregu ponuja zanimiv pogled na nekoč cvetočo tekstilno industrijo v Majšperku. Podjetje Albin promotion d.o.o., ki je lastnik proizvodnih obratov Tovarne volnenih izdelkov, je ohranilo del proizvodnje volne in uredilo Muzej volne in gobelinov ter dve galeriji. Muzej volne in gobelinov predstavlja 70-letno tradicijo in izdelke Tovarne volnenih izdelkov Majšperk, galeriji pa gostita tako domače kot tuje umetnike, predvsem s področja slikarstva.

Nasproti Muzeja volne in gobelinov stoji grad Hamre, baročna arhitektura iz leta 1735. Enonadstropna pravokotna stavba z baročno fasado, ob kateri je stolpič kapele s štukaturami in sobnim baročnim vodometom.

Avtorji tekstov: ddr. Ana Vovk Korže, Jelka Lovrenčič, Matic Šinkovec, Igor Erker, Tina Rojs in Klementina Godec
 Strokovna sodelavka: Maja Bračko
 Fotografije: Milan Sternad, ddr. Ana Vovk Korže, Matic Šinkovec, Vojko Strahovnik
 Produkcija: GEAart, 2014
 Tisk: GM tisk, Vojnik

